

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **P., družstvo, IČO X**
sídlem S. 23, X R.

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2022, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1. V posuzované věci byl spor o to, jestli správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla coby pachatele přestupku, než obvinil z přestupku žalobce jakožto provozovatele vozidla, a jestli se žalobce zprostil odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla poukazem na to, že vozidlo neoprávněně užila jiná osoba.
- 2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Přerova (dále jen „magistrát“) ze dne 2. 6. 2022, č. j. X. Magistrát tímto rozhodnutím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZSP“).
- 3. Žalobce se měl dopustit přestupku podle § 10 odst. 3 ZSP tím, že nezajistil, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „vozidlo“) v provozu na pozemní komunikaci byly

dodržovány povinnosti řidiče (dále jen „řidič“) a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť dne 28. 12. 2021 v 03:16 h na pozemní komunikaci II/434 v obci Přerov, místní část Kozlovice, ulice Grymovská, poblíž domu č. 43/23, ve směru jízdy od obce Radslavice směrem k obci Přerov, nezjištěný řidič při řízení vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci stanovenou ZSP na 50 km/h. V měřeném úseku byla vozidlu naměřena automatizovaným technickým prostředkem RAMER 10T/18/0706 používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích rychlost jízdy 71 km/h (po odečtu odchylky ± 3 km/h), což je o 21 km/h více, než je nejvyšší dovolená rychlost. Nezjištěný řidič porušil § 18 odst. 4 ZSP a dopustil se jednání, které vykazuje znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 ZSP. Žalobci byla za přestupek uložena pokuta ve výši 2 500 Kč a paušální náhrada nákladů správního řízení 1 000 Kč.

4. **Magistrát v rozhodnutí o přestupku** ze dne 2. 6. 2022 popsal, že zaslal výzvu provozovateli vozidla (žalobci), ale v datové schránce nebyla v době od okamžiku dodání zprávy do okamžiku doručení zprávy fikcí zavedena žádná osoba s oprávněním přistupovat do datové schránky, jak vyplynulo z doručení datové zprávy. Proto magistrát zaslal výzvu žalobci prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Vzhledem k tomu, že si žalobce nevyzvedl uloženou výzvu ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla u provozovatele poštovních služeb připravena k vyzvednutí, považuje se v souladu s § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“) písemnost za doručenou posledním dnem této lhůty, tedy 7. 2. 2022. Žalobce magistrátu písemně sdělil, že vozidlo v době spáchání přestupku řídil pan A. C., narozený X, X. Takto označený řidič na písemnou výzvu magistrátu sdělil, že využívá svého práva k věci nevypovídat, neboť by mohl způsobit osobě blízké postih za přestupek. Proto magistrát 25. 3. 2022 věc přestupku nezjištěného řidiče odložil podle § 76 odst. 1 písm. l) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZOP“).
5. Magistrát vydal ve věci příkaz, proti kterému podal žalobce odpor. Žalobce v odporu namítl, že magistrát neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a že odložení přestupkového řízení vůči A. C. mladšímu nebylo provedeno v souladu se zákonem. Žalobce namítl, že jsou dány důvody pro zproštění odpovědnosti ve smyslu § 125f odst. 6 písm. a) ZSP, protože mu bylo vozidlo odcizeno. Vozidlo je v držení A. C. mladšího, který se vozidla zmocnil a neoprávněně ho užívá a ani na výzvu vozidlo nevrátil. Proto na něj žalobce bude podávat trestní oznámení. Vozidlo užíval předchozí předseda družstva, A. C. starší, nar. X, který zemřel X. Pan A. C. mladší, který měl v té době k dispozici klíče od sídla společnosti, se následně bez souhlasu žalobce zmocnil vozidla a od té doby ho užívá a má ho v držení, a to bez souhlasu žalobce. Žalobce vyzval A. C. mladšího o vydání (vrácení) vozidla, ten však na výzvu nijak nereagoval. Z fotografie, která je součástí spisu, je zcela zřejmé, že řidičem je právě A. C. mladší. Magistrát nemá ve spise ani podobiznu A. C., aby mohl porovnat, zda se skutečně o tuto osobu jedná. Další možností by bylo identifikovat ho za pomoci svědků, kteří ho znají, například bratra a současného předsedy družstva – L. C. nebo jiné osoby. Skutečnost, že A. C. mladší odmítl vypovídat, nezabavuje magistrát povinnosti věc dále šetřit, zejména v situaci, když má k dispozici sdělení o totožnosti řidiče a kvalitní fotografii z radaru. Podle exekutorského zápisu ze dne 11. 4. 2022 byl tento pořízen na základě žádosti žalobce za účelem osvědčení skutkového děje v souladu s § 77 e. ř. vstupem do areálu penzionu V. I. P. K. – Ú. 157 a zde se nacházejících budov, dále obhlídky osobního automobilu registrační značky X, který se nachází na

začátku ulice Talichova směrem od ulice Kotlářská v Kroměříži a dále vstup do průmyslového areálu na adrese H. – Z. 12 a zde se nacházejících budov, a to za účelem výměny zámek od vstupu do těchto nemovitostí. K tomu magistrát uvedl, že zapsaným provozovatelem vozidla je žalobce, a proto ho vyzval k úhradě určené částky ve výši 1 000 Kč nebo k písemnému sdělení totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce namísto zaplacení určené částky magistrátu písemně sdělil, kdo řídil vozidlo. Takto určený řidič však odmítl ve věci vypovídat. Magistrát v souladu s právními závěry podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 8 As 110/2015-46 odložil věc přestupku nezjištěného řidiče, protože tento řidič se k přestupku nedoznal a nepodal nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení. Nebyl dán důvod pro provádění dalšího šetření, včetně identifikace řidiče za pomoci svědků či fotografie. Magistrátu je z úřední činnosti známo, že jak v rámci výdeje dat z registru řidičů, tak v rámci výdeje dat z evidence obyvatel nelze poskytnout fotografii osoby, o které jsou data požadována. Fotodokumentace vozidla na pozemní komunikaci při spáchání přestupku není dostatečně kvalitní a podobu řidiče nebylo možné spolehlivě určit, a to ani v porovnání s fotografií z parkovacího průkazu označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou, kterou magistrátu 11. 5. 2022 předložil žalobce. Tento průkaz nebyl ve vozidle umístěn v době spáchání přestupku, jak je patrné z fotodokumentace. V posuzovaném případě nebyly zjištěny žádné zákonné důvody, které by odpovědnost žalobce jako provozovatele vozidla vyloučily. Výzvu panu A. C. mladšímu, ze které je patrné, že vozidlo užíval bez právního důvodu bezplatně, žalobce vyhotovil až 10. 2. 2022 a doručil 11. 2. 2022. Žalobce neprokázal, že vozidlo bylo odcizeno či neoprávněně užíváno již před spácháním přestupku. Žalobce trestní oznámení na A. C. mladšího doposud nepodal, protože 11. 4. 2022 se podařilo vozidlo lokalizovat. Skutečnost, že vozidlo je v držení A. C. mladšího, který se vozidla zmocnil a neoprávněně ho užívá, prokazoval žalobce výzvou k vydání vozidla z 10. 2. 2022, fotografií odstaveného vozidla v Kroměříži na ulici Kotojedská z 11. 4. 2022 a exekutorským zápisem z téhož dne. Z těchto listin však vyplývá, že potřebné kroky k zajištění vozidla k případnému vyvinění žalobce ze spáchání přestupku provozovatele byly učiněny až po spáchání přestupku a nemají vliv na zjištěný skutkový stav. Magistrát nevyhověl žádosti žalobce o vyžádání spisu, který vede Městský úřad Kroměříž pod sp. zn. X, protože protiprávní jednání, k jehož spáchání došlo až 7. 2. 2022, řeší jiný správní orgán, jak magistrát telefonicky ověřil. V odkazované věci nebylo dosud vydáno rozhodnutí a provádí se šetření ve věci přestupku nezjištěného řidiče vozidla. Výzva Městského úřadu Kroměříž, kterou žalobce předložil jako důkaz, nemá vypovídající hodnotu k přestupku spáchanému 28. 12. 2021. K provádění důkazů mimo ústní jednání se žalobce nedostavil. Žalobce zaslal magistrátu exekutorský zápis ze dne 11. 4. 2022.

6. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** předeslal, že provedeným dokazováním bylo žalobci spáchání přestupku dostatečně a bez důvodných pochybností prokázáno. Závěry o vině a skutkové i právní závěry magistrátu jsou v souladu se zákonem (§ 2 a § 3 správního řádu). Domnělý řidič A. C. mladší na výzvu sdělil, že využívá svého práva k věci nevypovídat, neboť by mohl způsobit osobě blízké postih za přestupek. Tím magistrát naplnil podmínku učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP. Magistrát projednal po odložení přestupku neznámého pachatele přestupek provozovatele vozidla. Žalovaný konstatoval, že rekognici ztotožněním podle obrazové dokumentace z rychloměru za použití svědecké výpovědi bratra řidiče L. C., který je současným předsedou družstva (žalobce), takto nelze provádět. Fotografie je poměrně malá, nekvalitní, černobílá a není k takovému úkonu vůbec vhodná a primárně tomuto účelu ani neslouží. Při identifikaci

osoby by tak mohlo dojít k záměně s osobou podobnou. Navíc v daném případě domnělý řidič již jednou nepotvrdil, že by vozidlo řídil, a tak by se mohlo jednat o tvrzení jedné osoby proti tvrzení osoby druhé. Mohlo by se také jednat o střet zájmů mezi těmito osobami.

7. Magistrát v souladu se zákonem odložil věc neznámého pachatele a přistoupil k projednání přestupku provozovatele vozidla. Tím je podle § 2 písm. b) ZSP osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel. Pojem „*provozovatele vozidla*“ je vymezen na základě evidenčního principu a je nerozhodné, kdo je vlastníkem vozidla ve smyslu předpisů soukromého práva. Je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f, nelze podle § 125g odst. 1 ZSP již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Řízení o přestupku lze zahájit pouze tehdy, když se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6 ZSP. Žalobce byl přesvědčen, že se z přestupku provozovatele vozidla vyvinil. Žalovaný se však ztotožnil s právními závěry magistrátu, že liberační důvod žalobce neprokázal. Z podkladů, které doložil, vyplývá, že 3. 12. 2021 nový předseda družstva L. C. ve výzvě k vydání bezdůvodného obohacení sdělil paní L. H. (pozn. soudu: dříve C., jak vyplývá z notářského zápisu o členské schůzi žalobce ze 23. 8. 2021 na č. l. 63-65 správního spisu magistrátu), správce pozůstalosti po A. C. starším, že jeho syn A. C. mladší bez souhlasu družstva bez adekvátní odměny užívá nemovitosti na adrese X a rovněž vozidlo ve vlastnictví družstva. Přestupek se stal 28. 12. 2021, tedy v době, kdy předseda družstva již věděl, že vozidlo užíval pan A. C. mladší. Správní orgány v přestupkovém řízení nemohou hodnotit věc dědictví po A. C. starším, pokud dědické řízení nebylo skončeno. Stejně nemůže za orgány činné v trestním řízení provést vyšetřování, zda se v daném případě jednalo například o krádež. Jestliže měl žalobce podezření na odcizení vozidla či jeho neoprávněné užívání, měl se obrátit na Policii ČR s trestním oznámením, anebo zamezit tomu, aby došlo k přestupku. Žalobce však trestní oznámení dosud nepodal a odůvodnil to tím, že našel vozidlo 11. 4. 2022 na adrese X, a kontaktoval pana A. C. mladšího a na základě jeho sdělení bylo vozidlo téhož dne nalezeno. To však žalobce mohl učinit již před porušením povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Citované ustanovení má vyvinut osoby, které objektivně nemohly zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče, když vozidlo bylo odcizeno a tato skutečnost byla před spácháním přestupku nahlášena Policii ČR. Zápis předsedy družstva do obchodního rejstříku je deklaratorní.
8. **Žalobce v žalobě** namítal, že neměl být správními orgány uznán vinným z přestupku, protože v době spáchání přestupku vozidlo neoprávněně zadržoval a užíval pan A. C. mladší. V posuzované věci je tedy dán liberační důvod podle § 125f odst. 6 písm. a) ZSP. Žalobce sdělil 1. 2. 2022 magistrátu totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku a předložil ve správním řízení důkazy, které prokázaly, že vozidlo odcizil pan A. C. mladší. Ten využil situace, kdy družstvo zůstalo bez statutárního zástupce poté, co jeho předseda A. C. starší 5. 9. 2020 zemřel. Pan A. C. mladší si vozidlo neoprávněně přivlastnil, tj. odcizil jej. Žalobce začal situaci řešit bez zbytečného odkladu poté, co 20. 1. 2022 Krajský soud v Brně zapsal nového předsedu družstva, pana L. C. Již před zvolením do funkce předsedy družstva se pan L. C. snažil dosáhnout nápravy a vyzýval paní L. H. jako správce dědictví po A. C. starším, aby podnikla příslušné právní kroky. Ta zaslala 11. 2. 2022 A. C. výzvu k vyklizení nemovitosti a výzvu k vydání bezdůvodného obohacení za užívání vozidla bez právního důvodu. A. C. mladší na výzvu nijak nereagoval a neuhradil bezdůvodné obohacení, ani vozidlo nevydal žalobci. Žalobce navrhl k důkazu

výzvu správkyně dědictví k vyklizení nemovitosti spolu s doručenkou. Protože A. C. mladší zůstal nekontaktní, žalobce za přítomnosti právního zástupce JUDr. Vymazala a jeho kolegyně Mgr. Líňové vstoupil po výměně zámku do nemovitosti na adrese X, kde našli pana A. C. mladšího, který popsal místo, kde se vozidlo nachází. Průběh popsaného děje osvědčil exekutorský zápis ze dne 11. 4. 2022 exekutora Mgr. Kubise, Exekutorský úřad Šumperk. Podle exekutorského zápisu je vozidlo odstavené s prasklou pneumatikou na ulici Kotojedská v Kroměříži a klíče A. C. mladší žalobci nepředal, neboť mu dle jeho sdělení není známo, kde se klíče nachází. V exekutorském zápise je popsán průběh obhlídky osobního automobilu a je přiložená fotografická dokumentace ke stavu vozidla. Žalobce navrhl k důkazu citovaný exekutorský zápis a výslech A. C. mladšího. Ve vztahu k nemovitosti žalobce podal na pana A. C. mladšího trestní oznámení z důvodu poškození cizí věci. Věc je vedena obvodním oddělením Policie ČR Kroměříž pod sp. zn. X. Ve věci osobního automobilu žalobce považoval tento krok za nadbytečný, protože automobil byl nalezen. Proto trestní oznámení nepodal. Ustanovení § 125f odst. 6 písm. a) ZSP nepožaduje, aby bylo trestní oznámení podáno; postačí, pokud je prokázáno, že vozidlo bylo odcizeno. Žalobce navrhl k důkazu trestní oznámení (pozn. soudu: blíže ho však nespecifikoval). Žalobce nemůže být sankcionován za to, že zvolil šetrnější cestu prostřednictvím mimosoudního řešení věci místo trestněprávních prostředků. Právní řád poskytuje různé prostředky a trestní postih by měl být užit jen tehdy, pokud užití jiných právních prostředků ke zjednání nápravy nepřichází v úvahu, byly vyčerpány nebo jsou zjevně neúčinné či nevhodné. Žalobce měl za to, že magistrát neučinil dostatečné kroky ke zjištění skutečného pachatele a spokojil se s písemným vyjádřením označeného řidiče, který využil svého práva k věci nevypovídat. Magistrát přitom disponoval fotografií pořízenou automatizovaným technickým prostředkem, na které je zachycen také řidič vozidla. Žalobce nesouhlasil s argumentem žalovaného, že fotografie je malá, nekvalitní, černobílá a mohlo by při identifikaci dojít k záměně s osobou podobnou za situace, kdy A. C. mladší nepotvrdil, že vozidlo řídil. Takovému odůvodnění nelze přisvědčit ve chvíli, kdy o tom, že přestupek spáchala tato osoba, svědčí i další důkazy. Žalobce odkázal přitom na rozhodnutí NSS č. j. 2 As 3/2004-70.

9. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** nad rámec napadeného rozhodnutí doplnil, že pan A. C. starší zemřel 5. 9. 2020 a přestupek byl spáchán až 28. 12. 2021. V obchodním rejstříku je uveden jako den zániku funkce 12. 6. 2020. Žalobce se tedy více než rok nezajímal o osud vozidla. Statutárním orgánem (předsedou družstva) byl zvolen 23. 8. 2021 pan L. C. Žalobce na počátku prosince 2021 řešil užívání nemovitostí A. C. mladším, ale užívání vozidla řešil po linii soukromého práva, nikoliv práva veřejného. Současně je třeba poukázat na to, že žalobce jako provozovatel vozidla platil vozidlu pojištění zákonné odpovědnosti a havarijní pojištění, neboť to následně dopisem z 10. 2. 2022 po A. C. mladšímu požadoval (č. l. 33 spisu magistrátu). Pokud by žalobce považoval vozidlo za odcizené, tak by pojištění nezaplatil a na A. C. mladšího by podal trestní oznámení.
10. **Žalobce v replice** zopakoval, že liberační důvod spočívající v odcizení vozidla, byl řádně tvrzený a prokázaný. Odcizení vozidla jako určitá skutková situace může být prokázána různými způsoby, přičemž nejjednodušší je zajisté podání trestního oznámení. Odcizení vozidla bylo prokázáno tím, že bylo doloženo, že již před spácháním přestupku se žalobce domáhal vrácení neoprávněně přisvojeného vozidla a po spáchání přestupku ho našli na místě označeném panem A. C. mladším, což osvědčil exekutorský zápis. Nelze klást k tíži žalobce, že se neuchýlil k podání trestního oznámení a sám se snažil získat vozidlo prostředky občanského práva. Tento způsob lze v dané situaci považovat za vhodný a

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.

přiměřený vzhledem k subsidiaritě trestní represe. Pokud jde o úvahy žalovaného ohledně hrazení pojištění vozidla, jedná se o čistou spekulaci žalovaného. Žalobce nemohl podat trestní oznámení, neboť neměl v obchodním rejstříku zapsaný statutární orgán a nebyla osoba, prostřednictvím které by jednal. Pan L. C. byl sice zvolen předsedou družstva 23. 8. 2021, avšak z důvodu komplikací při zápisu do obchodního rejstříku byl zápis proveden až 3. 12. 2021.

11. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
12. Soud zjistil ze správního spisu z výzvy k vyklizení nemovitostí, kterou žalobce adresoval A. C. mladšímu 10. 2. 2022, že ho mj. vyzývá k vrácení vozidla včetně klíčů a úhradě 50 000 Kč za užívání vozidla a 10 000 Kč za „náklady spojené s užíváním (povinné ručení, havarijní pojištění)“. Žalobce určil dobu neoprávněného užívání pouze u nemovitostí, a to od září 2020.
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
14. Žalobce namítal, že magistrát neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla – pachatele přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP, podle kterého *„obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a*
 - a) *nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo*
 - b) *řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno“.*
15. Soud ověřil ze správního spisu, že žalobce na výzvu k úhradě určené částky 1000 Kč tuto částku nezaplatil. Bylo třeba zjistit skutečnosti rozhodné pro zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobce uvedl na výzvu magistrátu jako řidiče, který se dopustil přestupku, jméno a příjmení, datum narození a adresu pana A. C. mladšího.
16. Žalobce magistrátu nesdělil žádné další skutečnosti, tj. nevypsal je do zaslaného formuláře, nesdělil mu je žádným jiným způsobem, ani magistrát nekontaktoval, neuvedl další indicie ke zjištění pachatele přestupku, ani jeho spáchání označeným řidičem neprokázal.
17. Žalobce tedy neposkytl žádnou skutečnou součinnost ke zjištění pachatele přestupku – řidiče vozidla. Žalobce písemně nebo ústně do protokolu neuvedl žádné skutečnosti, okolnosti či indicie o tom, že takto označený řidič vozidlo skutečně v době spáchání přestupku řídil, ani nenavrl žádné důkazy k prokázání svého tvrzení. Dokonce ani neuvedl, že se jedná o syna bývalého předsedy družstva, který měl vozidlo v držení. Jde o správní trestání a správní orgán má povinnost prokázat skutkový stav nade vší rozumnou pochybnost (viz rozsudek NSS č. j. 2 As 46/2005-55) a také rozlišit jednání, které je účelové, obchází zákon nebo je zneužitím práva.
18. Označený řidič A. C. mladší v písemném vysvětlení magistrátu 8. 2. 2022 uvedl: *„Využívám svého práva k věci nevypovídat, neboť bych mohl způsobit osobě blízké postih za přestupek“.* Poté magistrát věc přestupku řidiče odložil a vydal příkaz vůči žalobci. Žalobce

po nahlédnutí do spisu v odporu proti příkazu uvedl 6. 4. 2022, že magistrát neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a řidiče vozidla a odložení věci přestupku řidiče nebylo v souladu se zákonem. Současně existují důvody pro zproštění odpovědnosti žalobce za přestupek provozovatele vozidla, protože mu vozidlo bylo odcizeno. Konkrétně je vozidlo v držení A. C. mladšího, který ho neoprávněně využívá a na výzvu ho nevrátil. Proto na něj podá žalobce trestní oznámení. Vozidlo užíval bývalý předseda družstva A. C. starší, který X zemřel. A. C. mladší měl klíče od sídla společnosti a bez souhlasu žalobce se zmocnil vozidla. Z fotografie z rychloměru je zjevné, že řidičem byl A. C. mladší. Žalobce navrhl k důkazu úplný výpis z obchodního rejstříku a svědeckou výpověď A. C. mladšího, výzvu žalobce k vrácení vozidla a vyklizení s doručenkou, rekognici A. C. mladšího za pomoci svědků, kteří ho znají, například bratra, který za družstvo (žalobce) jedná.

19. V dalším písemném vyjádření žalobce upřesnil, že trestní oznámení na A. C. mladšího nepodal, protože našli vozidlo odstavené na ulici Talichova v Kroměříži, se dvěma vypouštěnými pneumatikami, s výzvou k přestupku neoprávněného parkování za stěračem a průkazem pro osobu zdravotně postiženou bez osobních údajů držitele průkazu uvnitř vozidla. Podle sdělení ženy z blízkého domu zde vozidlo stálo dva měsíce. Po otevření vozidla po otažení žalobce zjistil, že průkaz osoby zdravotně postižené byl vystaven na jméno A. C. mladšího. Žalobce navrhl k důkazu správní spis Městského úřadu Kroměříž ve věci protiprávního parkování, exekutorský zápis z 11. 4. 2022, fotografii vozidla z 11. 4. 2022, fotografii průkazu osoby zdravotně postižené a svědeckou výpověď L. C., který jednal za žalobce jako předseda družstva. Podle žalobce uvedené důkazy svědčí o tom, že řidičem vozidla v době spáchání přestupku byl A. C. mladší.
20. Magistrát provedl mimo ústní jednání 12. 5. 2022 dokazování svým správním spisem a konstatoval, že některá tvrzení žalobce v odporu a písemných vyjádřeních nemají vztah k projednávané věci.
21. Soud konstatuje, že za popsané situace magistrát neměl ze sdělení žalobce s pouhými identifikačními údaji o řidiči a z podaného vysvětlení označeného řidiče dostatečné zjištění či indicie k tomu, aby uznal řidiče vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Ani provozovatel, ani označený řidič nejsou v rámci své obhajoby povinni vypovídat pravdu. K prokázání skutku řidiči vozidla dokonce doznání ani jednoho z nich nepostačuje a musí zde být jiné důkazy, s dostatečnou důkazní silou. Podle § 3 a § 50 a násl. správního řádu je třeba prokázat skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Důkazní břemeno leží na správním orgánu [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 5 As 126/2011-68, podle kterého „v řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu z roku 2004)“].
22. Pouhé sdělení identifikace řidiče tedy k uznání viny řidiče vozidla nepostačuje. Jak uvedl NSS v rozsudku č. j. 2 As 97/2019-37, bod 23, nelze připustit procesní strategie spočívající ve zneužívání práva, které souvisí s označováním náhodných a nezúčastněných osob jako řidičů vozidel. Podle rozsudku NSS ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, by šlo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.“ Magistrát v posuzovaném případě učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele

přestupku, když předvolal žalobcem označenou osobu k podání vysvětlení. A. C. mladší magistrátu poskytl vysvětlení, avšak k přestupku se nedoznal, ani neuvedl žádné důkazy, indicie či okolnosti k tomu, aby mohl magistrát ve zjišťování skutečného pachatele přestupku jakkoli pokračovat. Neučinil tak včas, tj. před vydáním příkazu, ani žalobce. Proto magistrát zvolil postup v souladu se zákony i judikaturou a řízení o přestupku řidiče odložil; neměl za dané situace reálnou možnost usvědčit pachatele přestupku.

23. Podle § 125g odst. 1 ZSP **je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f, nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích.** Řízení o přestupku lze zahájit, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6.
24. Nejzazší moment, kdy žalobce mohl věrohodně tvrdit a současně prokázat, či navrhnout důkazní prostředky k prokázání svých tvrzení o řidiči vozidla v době spáchání přestupku, byl tedy okamžik před vydáním příkazu ze dne 28. 3. 2022. Do jeho vydání uplynulo od 1. 2. 2022, kdy se nejpozději žalobce o přestupku dozvěděl (protože zaslal magistrátu v tento den vysvětlení), a to z výzvy k úhradě určené částky 1000 Kč či sdělení řidiče vozidla, téměř dva měsíce. Žalobce měl tak dost času na prokázání přestupku skutečného řidiče vozidla a na to, aby odvrátil svou odpovědnost za přestupek provozovatele vozidla.
25. Jak uvedl v obdobném případě Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 22 A 19/2021-28 (www.nssoud.cz), právní úprava je založena na tom, že po zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla (pakliže jsou splněny podmínky pro zahájení tohoto řízení) se již provozovatel nemůže zprostit odpovědnosti za přestupek tím, že označí řidiče vozidla. Ostatně, jiný výklad není možný nejen pro jednoznačnost daných zákonných ustanovení, ale také proto, že by celou koncepci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla zcela paralyzoval.
26. Úmyslem zákonodárce zde byla určitá koncentrace řízení, podobně jako například u podání žaloby ve správním soudnictví a koncentrace pro doplnění žalobních bodů a napadení výroků ve dvouměsíční lhůtě, po jejímž uplynutí již nelze žalobní body rozšířit a napadnout jiné výroky rozhodnutí (§ 71 a § 72 s. ř. s.).
27. Žalobce jednoduchým označením řidiče vozidla bez dalšího na sebe vzal riziko, že řidič odmítne vypovídat nebo se nedozná a objektivní odpovědnost ponese sám žalobce. Je na žalobci, zda v takových případech bude úhradu pokuty žádat po řidiči v rámci soukromoprávních vztahů.
28. NSS v rozsudku č. j. 8 As 110/2015-46, bod 18, vyslovil názor, že pokud řidič vozidla odmítne podat vysvětlení, pak je podmínka provedení nezbytných kroků také naplněna. NSS v rozsudku č. j. 6 As 155/2018-18, body 16 a 17, uvážil, že pokud se řidič dozná, že vozidlo v době přestupku řídil, ale pak fakticky odmítne podat vysvětlení, je podmínka nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku rovněž splněna.
29. Soud pro úplnost dodává, že obviněný má právo lhát tam, kde nenaplnuje skutkovou podstatu žádného trestného činu či přestupku. Například podle § 2 odst. 2 písm. f) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění účinném ke dni vydání rozsudku, fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně jako osoba podávající před správním orgánem vysvětlení o přestupku spáchaném jiným uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí, nebo takovou okolnost zamlčí. Podle § 7 téhož zákona

fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že úmyslně naruší občanské soužití tak, že jiného nepravdivě obviní z přestupku.

30. Obdobnou věcí (ve vztahu k žalobní námitce dostatku nezbytných kroků ke zjištění řidiče) se zabýval zdejší soud v rozsudku 72 A 1/2021-31. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku NSS odmítl pro nepřijatelnost usnesením č. j. 4 As 209/2022-30.
31. Žalobce se ve lhůtě stanovené zákonem své **objektivní odpovědnosti za přestupek nezprostil**, tj. neprokázal, že by bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo že podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.
32. Na možnost liberace v rámci objektivní odpovědnosti provozovatelů vozidel se přiměřeně uplatní obecná východiska správního trestání, jež jsou zakotvena v § 21 ZOP. NSS ve své předchozí rozhodovací činnosti dospěl k závěru, že břemeno tvrzení i břemeno důkazní ke zproštění odpovědnosti dle § 21 odst. 1 ZOP nese přestupce (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 356/2021-25). Jedná se tedy o jakési prolomení zásady vyšetřovací, která správnímu orgánu obecně ukládá povinnost zjistit veškeré relevantní skutečnosti vztahující se ke spáchanému přestupku (srov. rozsudek NSS č. j. 3 As 359/2020-63). Tyto závěry lze přiměřeně použít i na situace, kdy se provozovatel vozidla snaží zprostit své objektivní odpovědnosti.
33. Žalobce v posuzovaném případě netvrdil, že by došlo k převodu nebo přechodu vlastnického práva k vozidlu. Neoprávněné užívání nemusí znamenat odcizení, resp. krádež, i když pojem „odcizení“ se zpravidla používá ve významu krádež. Tu však žalobce neprokázal. Žalobce sám tvrdil v žalobě, že A. C. mladší měl v době úmrtí jeho otce 5. 9. 2020 klíče od nemovitosti a vozidla žalobce k dispozici. Na č. 1. 11 správního spisu magistrátu je založen úplný výpis z obchodního rejstříku, podle kterého od 25. 8. 2021 je předsedou družstva L. C., tj. stal se jím necelý rok od úmrtí A. C. staršího. Shora popsany přestupek byl však spáchán až 28. 12. 2021, tedy více než čtyři měsíce po volbě nového předsedy družstva. Pro žalobce proto nebylo nesplnitelnou povinností zajistit, aby při užití vozidla, jehož byl provozovatelem, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobce mohl od sepsání notářského zápisu o členské schůzi a volbě nového předsedy družstva L. C. jednat prostřednictvím tohoto nového předsedy. Zápis do obchodního rejstříku měl pouze deklaratorní charakter. Účinky jmenování nového předsedy představenstva nastaly při volbě 23. 8. 2021 a žalobce mohl prostřednictvím nového předsedy jednat, pokud současně předložil notářský zápis o jeho volbě (srov. např. rozsudek NSS č. j. 4 Afs 163/2022-37, bod 30, č. j. 1 As 210/2020-37, a princip materiální publicity podle § 8 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů).
34. NSS se zabýval námitkou liberačního důvodu a odcizení vozidla v částečně obdobné věci v rozsudku č. j. 9 As 56/2022-26 a dospěl rovněž k závěru, že stěžovatel neprokázal krádež (odcizení) vozidla a že měl podat trestní oznámení nebo zabránit opakovanému spáchání přestupku, což neučinil stejně jako žalobce v posuzované věci.
35. Soud vzhledem k výše uvedené argumentaci neprováděl dokazování výsledkem A. C. mladšího a shora jmenovaným exekutorským zápisem, protože to bylo za dané procesní situace nadbytečné a tyto důkazy by nemohly na věci nic změnit. Nejpozdější čas, kdy bylo možné tyto důkazy provést, byl před vydáním příkazu magistrátu ze dne 28. 3. 2022.

36. Závěrem soud shrnuje, že žalobce se své objektivní odpovědnosti nezprostil postupem podle § 125f odst. 6 ZSP, ani věrohodně netvrdil a neprokázal do zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla, kdo byl řidičem vozidla v době spáchání přestupku. Ani označený řidič se v podaném vysvětlení nedoznal a současně nenavrl důkazy ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání projednávaného přestupku. Soud neshledal v postupech magistrátu úřadu a žalovaného namítané vady, a proto napadené rozhodnutí shledal jako souladné se zákonem. Správní orgány zjistily skutkový stav v souladu se zákonem, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
37. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 31. května 2024

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně